

Հոռմ. 2 Փետրուար 2005ի առաւօտեան ժամը 11:00ին Հոռմի ՍանդԱնտրէա Յոյն-Ուղղափառ եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկատրութիւնը իտալահայ քանդակագործուհի՝ Տիկ. Նուարդ Զարեանի, դուստրը՝ գրագետ-քանաստեղծ՝ Կոստան Զարեանի: Ներկայ էին զաւակները, ընտանեկան պարագաները, արուեստասէր բարեկամներ և հոռմահայ համայնքի անդամեր:

Թաղման արարողութիւնը կը մատուցէր էջմիածնական վարդապետ՝ Հայր Արէն Շահինեան, իտալիոյ Հայ Առաքելական Համայնքի Հոգեւոր Հովիւը, օգնութեամբ Վազգէն Աբեղայ Նանեանի:

Պատարագի աւարտին, Հայր Արէն իր բարոյին մէջ մխիթարական խօսքերով սփոփեց հանգուցեալին պարագաներն ու ներկաները անոր յիշատակին ու հոգւոյն լուսաւորութեան մաղթանքով:

Հուսկ՝ ծանօթ դերասանուհի՝ Իրինա Լուսկովիչ, կարգաց հատուածներ արուեստի մեկնաբան՝ Մարիօ Վենդուրոլայի, Նուարդ Զարեանի արուեստին նուիրուած գրքի նախաբանէն. այդտեղ հարազատ կերպով նկարագրուած էր Զարեանի անհատականութիւնը ակնարկելով թէ անձին, թէ իր ստեղծագործութիւններուն և թէ կեանքին որ դրօշմուած էր լաւատեսութեամբ ու երիտասարդ հոգիով:

Ապա հայերէնով խօսք առաւ Հոռմի և Լացիոյի Հայ Համայնքի Կազմակերպութեան ատենապետուհի՝ Տիկ. Սեդա Մարթայեան: Ան անդրադարձաւ մասնաւորաբար Զարեանի կեանքի գլխաւոր հանգրուաններուն:

Տիկին Զարեան ծնած էր Իտալիոյ Ֆլորանս քաղաքը:

Մնած արուեստասէր շրջանակի մէջ, ընկերացած էր դաշնակահարուհի մօր ու գրագետ հօր անոնց ճամբորդութիւններուն՝ դէպի Եւրոպայի շատ մը մայրաքաղաքներ: Նախ՝ յաճախած և աւելի ուշ՝ դաստանդած էր ամենամեծ արուեստի դպրոցներու մէջ: Մասնակցած էր նշանաւոր ցուցահանդէսներու՝ 1* արժանանալով ջերմ գնահատանքի ու խլելով մրցանակներ նաև որպէս առաջին կին քանդակագործ:

Տիկ. Զարեանի կեանքին մէջ անկիւնադարձային դեր ունեցած էր այն ճամբորդութիւնը որ կատարած էր 1960ին իր հօր՝ Կոստան Զարեանի հետ երբ ան հայրենիք կը վերադառնար 30 տարուայ բացակայութենէ ետք:

Նուարդ Զարեանի համար Հայաստանի տուֆն ու քարը դարձած էին աշխատանքի ու ներշնչման աղբիւր: Ան 25 քանդակներ նուիրած էր Երևանի թանգարանին^{2*}:

Նոյն շրջանին Սևանայ լճի մօտ յայտնաբերուած իրերը մեծ հետաքրքրութիւն առնուցուցած էին իր մէջ: Հոռմ վերադարձին, Տիկ. Զարեան համախմբած էր իտալացի ճարտարագետներ ու հնագետներ և զանոնք ուղղարկած Հայաստան պեղումներ կատարելու:

Իր կեանքի վերջին տասնամեակին, իր ամուսնոյն, ծանօթ քանդակագործ՝ Մարիօ Չիմարայի մահէն ետք, ան կապրէր Հոռմի մօտ, Մանդա Մարինելլա ծովափեայ քաղաքի ամենաբարձր բլուրի գագաթը, իր իսկ նախագծով կառուցուած գեղեցիկ առանձնատան մէջ, տուն՝ որ յարգի իրերու ու քանդակներու առկայութեան կարող ենք կոչել իսկական տուն-թանգարան:

1996ին Մանդա Մարինելլայի հրապարակներէն մէկուն մէջ, տեղւոյն քաղաքապետին, բնակչութեան և հայ համայնքի անդամներու ներկայութեան, բացումը կատարուեցաւ «*փոքրիկներու շուրջպարը չորցած ծառին շուրջ*» Զարեանի խմբաքանդակին: Ըստ արժանւոյն գնահատանգի տուրք մըն էր որ կը մատուցուէր պատուոյ քաղաքացիին:

Արարողութեան աւարտին խօսք առաւ նաև ճարտ. Վահէ Վարդանեան որպէս ներկացուցիչ Հայ-Իտալական բարեկամութեան *Չարիկ* կազմակերպութեան, ինչպէս նաև որպէս Զարեան ընտանիքի հին բարեկամ, ցաւակցութիւնները յայտնելով հանգուցեալի ընտանիքին և խորին շնորհակալութիւնները՝ Յոյն-Ուղղափառ՝ քոյր եկեղեցւոյ Վարդապետներուն:

1* Biennale di Venezia, Quadriennale di Roma.

2* Նուարդ Զարեանի քանդակներէն կը գտնուին նաև Լիբանանի Թանգարանին և Կիւլպէնկեան հաւաքածոյին մէջ (ԱՄՆ)